

ESZMÉK ÉS ESEMÉNYEK

AKIT ISTEN LEGJOBBAN SZERETETT

Ha a Boldogságos Szűzről elmélkedünk, valamilyen formában mindig ugyanoda jutunk. De ez az „ugyanaz” olyan mély és annyira lényeges, annyira központi, hogy sohasem tudjuk kimeríteni, — tehát mégis mindig más és mindig új.

Szűz Mária személye ugyanis a maga konkrétságában, mint a Megváltó anyja, minden kiváltságával és minden kiváltságában, a szeplőtelen fogantatástól a mennybevitelig, az isteni szeretet misztériumát tükrözi. Azt az isteni szeretetet, amely számunkra mint irgalom nyilatkoztatja ki magát Jézus Krisztusban, és amely kezdete és vége, mozgatója és beteljesítője minden történésnek, a teremtéstől egészen az utolsó ítéletig.

Ez a teremtő, megváltó, megszentelő, az üdvösségre elvezérlő isteni szeretet, amely az egész világmindenséget átöleli, és minden egyes teremtményt, minden egyes embert számon tart, — mintegy rövid foglalatban, koncentráltan mutatkozik meg előttünk Móriában.

Nézzük tehát ezt az isteni szeretetet Szűz Móriában aszerint, amit neki juttatott és aszerint, amit belőle kiváltott.

1) Mit juttatott az egészen különleges isteni szeretet Móriának? A teológusok összeszámolják és rendszerezik kiváltságait, amelyek kegyelmi teljességének különböző szempontjait jelentik. Ez a kegyelmi teljesség az istenanyaságra való kiválasztottságának következménye. Mivel Isten kiválasztotta és beillesztette a megváltás tervébe, azért lett anya és szűz, azért áll Krisztus mellett a keresztnél, azért vétetett fel a mennybe. Ezek az isteni szeretet különleges ajándékai, — és ezek mind természetfeletti. Az isteni szeretet különleges ajándékai között nem szerepel a kényelem, a gazdagság, a siker, a különleges megbecsülés a földi életben, és annyi más dolog, ami minket annyira lebilincsel és izgat. Ez persze tulajdonképpen természetes, és sokszor hallottuk már. Mégis meg kell kísérelnünk nagyon világosan szemünk elé állítani, mik is valójában Isten igazi ajándékai; mi az, aminek súlya van az Isten előtt, és mi az, aminek nincsen. A Mária-tisztelet egyik legnagyobb haszna éppen az, hogy ezt egész konkrétan szemünk elé tárja, és ezzel természetfeletti értéklátásra készítet és nevel. Hozzászoktat ahhoz, spontán módon begyakorol arra, hogy evilági értékcsálánkat revidéáljuk, és arra készítet, hogy ezt folytonosan megtegyük.

Természetesen mi nem rendelkezünk Mória kiváltságaival. De azért ezek még sincsenek tőlünk annyira távol, hogy legalább valamit ne birtokoljunk

belőlük, legalább mint kezdeményt, mintegy kiindulópontként. Mert hiszen a megváltó szeretet, amely őt minden bűntől megőrizte, minket is átölel, — és ha mi nem is részesülünk az istenanyaság kegyelmében, mégis valóban vérrokonai vagyunk Krisztusnak. Mi is „szívünkbe” fogadjuk őt teljes valóságában az Oltáriszentségben. Szellemi értelemben pedig az Úr maga állította: „Aki megteszi mennyei Atyám akaratát, az nekem testvérem, nővérem és anyám” (Mt 12,50). És ha felismerjük Máriában az isteni szeretet különleges nyomait, és ezáltal hozzászoktatjuk szemünket az isteni szeretet működésmódjához, akkor magunkban is könnyebben és világosabban fel fogjuk ismerni ugyanezt az isteni szeretetet. Ez pedig nagyon fontos. Mert az igazi szeretethez connaturalitas, a természetek benső hasonulása szükséges: Isten szeretetének felismerése nélkül nemigen vagyunk képesek az istenszeretetre, másrészt pedig minél inkább szeretjük az Istent, annál inkább megismerjük és felismerjük az ő szeretetét.

2) Így volt ez, így van ez Máriában is. A neki juttatott isteni szeretet különleges volta egészen különleges viszontszeretetet váltott ki belőle. Mi volt ennek konkrét megnyilvánulása? Tökéletes kitarulkozás, tökéletes kinyílás Isten felé, teljes készség, önmaga teljes átadása. És ennek a formulája roppant egyszerű: „Legyen nekem a te igéd szerint.”

A szeretetre a felelet a viszontszeretet, de ezt a viszontszeretetet a legvilágosabban, a legfélreérthetetlenebbül és a legteljesebben meg lehet fogalmazni a szeretet említése nélkül: *fiat*, — ecce ego, mitte me (vö. Iz 6,8).

Mindez annyira egyszerű és világos, hogy itt nincs semmi elméleti probléma. Hiszen az egyetlen, amit a teremtmény valóban adni tud Istennek, a készsége, — de ez a készség egyszersmind minden is. És még sincsen problematikusabb, nincsen nehezebb, mint ezt következetesen megvalósítani. Mert mi ezt a fiatot nem tudjuk egyszersmindenkorra kimondani. Nem azért, mintha szándékunk szerint nem akarhatnánk magunkat véglegesen átadni Istennek. Ez nemcsak lehetséges, hanem szükséges is, — e nélkül önátadásunk nem lenne abszolút, nem lenne teljes, fenntartás nélküli. „De jure” tehát Istennek kimondott „legyen” szavunknak véglegesnek kell lennie. A baj csak az, hogy ez „de facto” nem sikerül. Minden új helyzetben, új körülmények között, az idő múlásával újra és újra ki kell mondanunk. Lehet ezt az önátadást bizonyos értelemben intézményesíteni is, és ez nagyon dicséretes. Ez történik pl. a fogadalmakban, ill. az evangéliumi tanácsok követésében: lekötjük magunkat Istennek. De ez nem ment fel attól, hogy mindennap újra ne kelljen kezdenünk a fiatért való harcot, amíg csak élünk.

Fájdalmasnak érezzük ezt? Nem baj. Amíg fáj, addig törekszünk. A tragikus nem az, hogy mindig újra ki kell mondanunk ezt a fiatot, — csak az lenne tragikus, ha abbagygnánk. Meg kell értenünk: Isten szeretetére nem tudunk egyszersmindenkorra választ adni: egész életünk minden napjának kell válásszá válnia.

És itt megint nagyon segíthet egy pillantás Máriára. A vele való foglalkozás kinyitja a szemünket. Mert ne higgyük, hogy neki könnyű volt. A ki-mondott „fiat” súlyát neki is meg kellett tapasztalnia életének minden napján. A megvalósítás számára is mindennapos és nem könnyű feladat maradt.

3) Próbáljunk most gondolatmenetünkéből néhány konkrét következtetést levonni magunknak, és választ adni arra a kérdésre, miben utánozhatjuk a Boldogságos Szűz Isten iránti szeretetét. Elsősorban is abban, hogy teljesen Istennek élünk és minden eszközt felhasználunk, hogy bensőségesebben egyesüljünk Vele. Vajon valóban úgy élünk-e, úgy viselkedünk-e, mint Isten emberei? Sugárzik-e rólunk az Istennel való kapcsolat? Eléggé meglátszik-e életünkön, hogy keresztények vagyunk, akiknek az eszménye: „legyetek tökéletesek, mint a mennyei Atya tökéletes”? (Mt 5,48) Őszintén Istent keressük-e, vagy pedig magunkat? Következetesek vagyunk-e, és valóban Isten szolgálata-e cselekedeteink mértéke?

Mária szeretetét utánozzuk akkor is, ha szerényen, készségesen, odaadón szolgálunk minden embernek, mint testvérünknek. Nem vagyunk-e még mindig túlságosan önzők, talán lelkiekben is? Eléggé készen állunk-e, ha arról van szó, hogy másoknak valamilyen szolgálatot tegyünk? Tudunk-e lemondani, áldozatot hozni mások kedvéért? Hogyan viseljük el környezetünk hibáit?

Weissmahr Béla

TALÁLKOZÁSOM SUHARD EMMÁNUELLEL

1940 augusztus 1, Vasas Szent Péter ünnepe. Amíg élek, nem felejttem el ezt a csütörtöki napot. Mennyire hasonlított az apostolfejedelem sorsához ezen a napon Franciaország és Suhard bíboros tragikus helyzete! Alig másfél hónapja, hogy a hitleri német hadsereg lehengerelte az országot, és valósággal gúzsba kötött a szabadsághoz szokott francia népet. A bíboros június 1-én, a szörnyű és véres harcok idején hagyta el előző székhelyét, Reimset, és foglalta el új érseki székét Párizsban. Mint a franciaországi magyarok lelki gondozásával foglalkozó pap tisztelegni akartam nála. Az érseki palota előtti udvarban azonban egy német katona fogott le, és a már ott lévő mintegy harminc személy közé akart tuszkolni. Irataimat bemutatva és egy részletes vallatáson átesve nagynehezen sikerült kikerülnöm. Egyenesen a nunciatúrára siettem, és megtudtam, amit már úgylis sejtettem: a Gestapo négy nappal azelőtt házkutatást tartott az érseknél, és most szobafogságban őrzi.

Másnap, augusztus első péntekén, a montmartre-i Szent Szív bazilikába mentem szentmisét bemutatni. A város fölött uralkodó hatalmas szentegyházat a hetvenes francia-porosz háborúban legyőzött és megalázott francia nép építtette bűnbánata, buzgósa és halála jeléül, amint ezt a szentély apszisában olvashatjuk. Elmondhatjuk, hogy ebben a szentélyben a francia katolikusság szíve ver, hiszen éjjel-nappal állandó szentségimádást végeznek